

גיליון מס' 1699 * כ"ז בסיוון תש"ס * 30 ביוני 2000 * כפר הנשיא

**הדבר היחיד שאנו יכולים
לומר עליו בבטחה "רק פעם אחת"
הוא
החיים שקיבלנו.
ואת זה אסור לשכוח בשעה
שאנחנו מחליטים להתפנק, להתפרק
או לשמוח ואפילו לסלוח.
לעצמנו. כמובן.**

מתוך "המילים של החיים" - חיים מלמד

(בתשובה לקוראים:- העלונים עם כוכביות במקום כותרות הן תוצאה של שליחת העלון לפני שהוא הודפס כאן ופשוט לא ידוע לי מה כתוב בכותרות - ד.א.)

העמוד הפותח

שלום לכל קוראינו באשר הם. השבוע, מן הטבע, עלון במהדורה מורחבת מהרגיל לאור ההספדים הממלאים את דפיו לזכרו של יקרנו שהלך לעולמו בשבוע שעבר - מוסי המאירי. את ההספדים תוכלו למצוא בדפיו האחרונים של העלון - כמנהגנו.

בשאר דפי העלון תוכלו למצוא כתבות נוספות וביניהן: כתבה מעט מיכל ד' על השוויון בין המינים במקרא, הודעות שונות על הברכה, המרפאה, פתיחת גלריה ועודם. שריטה מפרגנת לרחלי פ', וכתבה מפרגנת לאות מבוא הגליל, לאנגה יש משהו להגיד לכותבי 'כופרי הדבר' ולמרים הודעה על אירועי בר המצווה.

בשמי ובשם המערכת אני מאחלת לכם קריאה שוטפת ונעימה.

דליה - בשם המערכת

את הפרורים בשבוע הבא
יכתבו
דורית ואבי רוזנקרנץ

ימי הולדת

2/7 רוני גוטר
בלינדה קוטלר

יבון אגם צור קורנבליט עדי שפרונה סלע כרם	
הבן ירון עיבב גולן מיכאל גוטר (נכד)	3/7
רות רחמני גל גינת מרים ריפקינד (נכדה) אלון בוסיקילה	4/7
ג'קי עמר אפרת אדן ורד קולקר שקד ואורן קולמן (נכדים-רחמני) תום מעין ילי סינה (נכד)	5/7
גב' אן בילגורי עפרי וגבר מיקה הרמץ נוגה זולטי	6/7
אבנר וולר (נכד-מ. כהן) עדי לוין (נכדה) ירדן פרנק (נכדה) דפנה שיינגזיכט	7/7
יותם עמית מיקה וולר (נכדה-מ. כהן) אורי יהודה איתם (נכד-ארנברה) אלון עדר (נכד) דניאל כהן (נכד)	8/7

ימי נישואין

שוש וריימונד סולומון תרצה בן-דוד ודוד קולט	2/7
חרלוטה וששון מרקוסון	4/7
מרים ואמנון המאירי	6/7
ג'ין ווילי פינקוס ריקה וירון סינה קריס ושמואל אפשטיין ענבל ובושע אנג'לקוביץ	7/7
יטה וראובן מנה'גורסקי תרצה ואופיר שובל	8/7

ברצוני למסור את תנחומי והשתתפותי בצערם של משפחת המאירי על אובדן היקר מכל, האישי שהמציא את המושג "אני שייך ל..כ.ו.ל.ל.ם. הרבה לפני האיש שחשב שהוא שייך לכולם. שלא תדעו עוד צער ויגון לא יפקוד את ביתכם, יהי זכרו ברוך. הסתכלתי על הקהל שהגיע לחלוק כבוד אחרון וראיתי עד כמה אהבו את מוסי ז"ל, הוא היה של כולם מקטן ועד גדול.

אמנון המאירי הגיע לביקור ואני מאחל לך ביקורים יותר תכופים ויותר משמחים.

ועכשיו לענייני חולין:

בשבוע שעבר היה טקס סיום במרכז קלור למוסיקה בכפר בלום. מכפר הנשיא השתתפו עפרי ואנר, לוטן ומירית מזרחי ומיקה הרמץ. הילדים השקיעו מאמץ רב ואנו חזרנו עייפים אך מרצים.

טורניר הכדורגל בבלגיה והולנד מדיר שינה מעיני בלילות אלה, אבל יש לזה מחיר טוב כי בארגוניה יש שמחה גדולה, אנגליה עפה מהטורניר עקב חוליאנים מגעילים וכדורגל נחות.

גם בטורכיה יש שמחה גדולה ורעידת אדמה ללא הרגים. תורכיה עלתה לרבע הגמר וארמניה חזרה הביתה לבדוק אם הטורכים לכלכו את רחובות מינכן. ובעניין אחר של רחובות, מפעל הבונים מתקדם לאט ובטוח למעמד של מפעל מסודר ועוד מגרש חניה אשר יתן מקום חניה נוסף לכמה מכונות אשר מתרבות מיום ליום, שופץ ומוכן לקלוט את המכונות.

בטרם קום המדינה, יבשו ביצות בעמק-החולה והנה ההיסטוריה כמעט חוזרת בזכות העובדה שילדינו מיבשים חול בתנאים סופר של במבה, ביסלי, מערכות סטריאו ובלי מלריה ויתושים קטלניים.

למי שלא יודע, ההכנות למסיבת בר-המצווה בסוף השבוע 7.00-8-7 - בעיצומן והילדים עובדים קשה בחזרות.

השבוע נכנסתי ל"קובי משקפיים" בחצור והיה שם איש חרדי מהקריה החרדית. קובי סיפר לו בהתלהבות שבכפר-הנשיא החליטו להכשיר את המטבח וחדר-האוכל. החרדי שכנראה מכיר טוב את הקיבוץ אמר שזה מריח לא טוב בטח בגלל כספים שהם/אנחנו אמורים לקבל ולרפא את המצב הכלכלי. מיד נזעקתי ממקומי ואמרתי לו שבכפר הנשיא זאת הגשמת חלום של הרבה חברים והוא אמר לי שכנראה אני לא מכיר טוב את הקיבוץ ושאלך לשאול את לו וג'רי ז"ל ואת אלן איסטון שייבדל לחיים ארוכים, ואז אני אבין שהכל בגלל הכסף. טוב, מה לעשות כשיש הרבה כסף הריח לא משנה.

אז ביום רביעי שעבר היתה לנו הלוויה וטקס קבורה רפורמי, והטקס להכשרת חדר-האוכל היה מטעם נציגות של ש"ס, היום בעה"ש נאכל בחדר אוכל מוכשר, מצא את ההבדלים.

במקומו של חצור פורסם "חזון אחרית הימים" בכפר הנשיא מכשירים את חדר האוכל.

משק המים בסכנה ובין הוויכוח לאן התקציב למים ילך, או להתפלת מים או ליבוא מים מתורכיה, כנראה שיש סימנים של מים על המאדים. תמיד אמרתי שיש אלוהים ומשמייים תבוא הישועה.

מלווין מקבל צל"ש על הטיפול בכלבים שלא ימותו, ומשה גרשמן מקבל אצלי צל"ש על

הטיפול שלו בתאילנדים שהגיעו ושלא יסבלו, ומיכי מקווה שהתאילנדים ייהנו מהכלבים של מלון ואחרים, משולש הזהב.

המלט של פעם אמר: "להיות או להיות, זאת השאלה".
המלט של היום אומר: "לקנות את מפעל הבונים או לא לקנות, זאת השאלה".
אבי ו'יקי אומרים: "לכתוב או לא לכתוב על מפעל הבונים, זאת השאלה".
ולקולין פתרונות.

תמיר ברק ושני בוסקילה אמנם למדו לראשונה מה זה יום גידול, אך יחד עם זאת סיימו י"ב שנים בבתי ספר שונים ובטח למדו עוד כמה דברים.

הצעירים הכופרים מבקשים להחזיר את "מה נשמע" לחינוך, אבל הם צעירים מכדי להבין שהיום לשאול מה נשמע זאת מחויבות גדולה ולכן לא שואלים, ונכון פירושים גם לא הולך כי לא משאירים פירור לאף אחד.
אני כן משאיר כמה פירושים לקולגה שיבוא ויאסוף אותם בשבוע הבא.

ילדי הנעורון/נעורים קופצים מדרגה ובימים אלה הם מתחילים לשלב עבודה חלוצית של ייבוש חול עם עבודה בתעשייה ויעבדו עם אולגה בהרכבת המפעיל.

לאחר מאמצים רבים הצלחנו להגיע לכמות מנות הדם הנדרשות. רק מוכיח שיש להשאיר את האולפניסטים בסוף השבוע של תרומת דם.

היכנום היכנו ביום ראשון הקרוב 2.7.00, ספירת מלאי במרכזלית. תיקנו הרבה ויספרו מעט.

מזל טוב לבטי דוארי ולכל המשפחה הענפה עם נישואיו של ציון דוארי בפעם השניה.

צרו חדשות מהגיל הרך:
בעת ההכנות להתקנת סככת צל בגן שקד, התפוצץ צינור מים מתחת לארז החול, והשבוע בשעה טובה מתקינים סככת צל שהנה במימון המועצה האזורית. הסיבה שלקח זמן רב לסיים את ההתקנה היא שכל שלב נעשה במספר קיבוצים ועד שלא סיימו שלב, לא המשיכו לשלב הבא. העיקר שילדינו יהנו מהצל.

ההכנות למסיבות הסיום בשני הגנים בעיצומן והשנה כיתה א' היא הגדולה מזה שנים רבות.

עונת הרחצה החלה בגני הילדים והילדים משתכשכים להנאתם בבריכת השחיה.

כל הכבוד לבני המשק שלנו שסיימו את לימודיהם וקיבלו דיפלומות בהצטיינות:
לרון פורסטר - בהנדסת בניין.
לאמרי סולומון - בהנדסת מכונות.

על הקורה בפינת החי מפי איציק:
אז ככה, הבאנו לוכדי נחשים לפני שבוע והם תפסו ששה נחשים, חמישה צפעים וזעמן שחור אחד. בסה"כ בחודש האחרון נתפסו 13 נחשים, 11 צפעים ושני נחשים שחורים. עקב כך, ירדה אוכלוסיית בעלי החיים / העופות בכמעט 50%!! (הרשימה אצלי לכל המעוניין).
סיימו לבנות מערכת מים אוטומטית בכל הכלובים.
בקרוב נתחיל להכין את המקום לחורף.

אם אתם נתקלים בילדות קטנות עם חצאיות וחולצות כחולות, תדעו שאלה בנות חב"ד שבאות אלינו לפעילויות למיניהן, אז נא לא להיבהל.

ואני אומר שאם אתם רואים ילדים קטנים עם טבע שחור וזקנים בחדר האוכל, תדעו שהם משגיחי הכשרות וכדאי לכם לנצל זאת לבדיקת המטבח בבית.

רציתי להזכיר לכם את שעת הפתיחה של פינת החי:

ימים א' עד ו' 09:00-12:00 15:00-18:00

שבת וחגים 09:00-18:00
לפני שאשכח, אנו רוצים להודות לד"ר דבולט על התרומה של 50 אפרוחים. זהו בינתיים מצוות פינת החי.

ילדי הנעורון/נעורים יוצאים לבלות בלונה-גל היום - יום שישי. פעילות יזומה של המועצה.

ביום שלישי בטקס צנוע התכנסו הורי וילדי הבר-מצווה לקבלת השי להורים שהכינו הילדים בחדר המלאכה של ג'יין. וכרגיל - העבודות היו יפות והורגש שנעשו מכל הלב. אז מה שבא מהלב - נכנס אל הלב ואנו ההורים אומרים תודה לג'יין וילדיהם.

בסימן טוב ובמזל טוב, יתחתן בשבוע הבא באנגליה עדי סימונס עם בחירת ליבו קארן. ולמלווין ולג'יין ואיזק שתרבו הרבה אושר ונחת מהזוג הצעיר שמחים בשמחתם.

לבית בלונד דרושים כתרומה 2 מזגנים, 2 מקררים, שולחנות ומיטה זוגית. בשאר הדברים אנחנו מסודרים.

"לכו נרננה לה' נריעה לצור ישענו נקדמה פניו בתודה בזמירות נריעה לו.
שלום עליכם מלאכי השלום מלאכי עליון
ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא."

שבת שלום - ומבורך - שבי וציונה

לרחלי יישר כוח,
רחלי פוקס, שעד לא מזמן ריכזה את וועדת החגים, את החג האחרון היא ארגנה. היא שותפה בוועדה לגידול דמוגרפי, מארגנת לילדים את העבודה במפעל, מנקה ומשווקת את מתקני הפופקורן והסוכר למוסדות מחוץ לקיבוץ עבור תמורה לקיבוץ.
כל זאת ועוד היא עושה בהתנדבות, בזמנה הפרטי, אחרי שעות עבודה מלאות ויותר ומרצונה החופשי.
חן חן, ושיהיו לנו הרבה כמוך.

שריטה

באמצע יולי, תגיע אחות חדשה לעבוד עם טוטסי.
מתאריך 1 ביולי, תעבוד טוטסי לבד ובתקופה זו תהיה המרפאה פתוחה כרגיל בבוקר, ואילו אחר הצהריים תהיה פתוחה רק בימי רביעי, למרפאת רופאה.
נעדכן בהמשך ושימו לב למודעות.

יעל שי

ציון ונילי נישאו מזל טוב לזוג הצעיר לבטי דוארי ולכל המשפחה

לכל הציבור

טקס בר המצווה וההצגה יתקיימו ביום שישי 7.7.00 באולם.
לאחר מכן מסיבה וכיבוד בבריכה לכולנו.

כמו כן, תהיה תערוכה במועדון עם עבודותיהם של ילדי בר-המצווה להוריהם וכן עבודות
השורשים שיהיו מוצגות בפנינו.

למחרת - 8.7.00, טקס העליה לתורה יתקיים במועדון וכולנו מזמנים להשתתף בו.

בואו לשמוח בשמחתנו - ילדי בר-המצווה ומשפחותיהם.

בעקבות הידיעה הקצרה והלא מפרגנת לילדינו ב"פרורים מהשולחן" של 'דברי' האחרון
אודות מסיבת הסיום של מבוא גליל, ראינו לנכון לפרסם גם דעה אחרת - מכתב שנשלח לחדר
המורים השבוע מאת אורית נריה רכזת החינוך של עמיעד:

צוות המורות

לכבוד
צוות עובדי "מבוא הגליל"
אילת השחר

שלום רב,

כאשר חזרתי ממופע הסיום של תלמידי "מבוא הגליל", פתחתי את מהדורת החדשות ונחרדתי
מעצמת האלימות השוטפת את ארצנו.

קשה לתאר מעבר חד יותר מחוויה מרגשת שזה עתה חווינו, לעולם כל כך מכוער!

אשרינו - שיש לילדינו בית ספר כמו "מבוא הגליל", שמעניק מלוא החוויות, המחנך
ומדריך;

אשרינו - שיש צוות עובדים כזה מוכשר ומסור, שמאפשר לילדים להחשף לעושר של כלים
ואפשרויות התרמות רבות להתפתחות האישיות;

אשרינו - שאתם, המורים, גורמים לכך, שגם ה"קשוחים" מבין הילדים מוכנים לשיר,
לרקוד, לנגן ועודם
אתם הם אלה, שפותחים לפני הילדים דלתות, שלולא אתם - אולי היו נשארים חסומים לעד.
המשך בעמוד הבא

אתם הם אלה, שמאפשרים להם להציג לעולם אחר, עשיר ומגוון.

ומה עוד נוכל לקוות, מאשר לקבוצת ילדים שמאחלים לעצמם, ולנו, עולם טוב יותר, עולם
יפה יותר, עולם ללא אלימות!

לאחר ערב כזה, באמת נוכל לאמץ את דברי אחד הילדים - "לראות את העולם ב"אור ורוד".

תודה שנתתם לנו תקווה!

תודה מעומק הלב על כל מה שאתם עושים, עשיתם ובוודאי עוד תעשו!

אורית נריה
רכזת בית הספר

קודם כל, אני מודה לכם על ה'מחמאה' העקומה לעורכת הקודמת. יפה שהחלטתם (החלטת?)
להוציא עלון דור ההמשך, הכל ללא ספק בהשפעת המזון המשופר עם הכנסת המיקרוגלים
החדשים.

לי יש רק בעיה אחת, ובלי ספק זה עניין של גיל - לא הצלחתי לפתור את דף האותיות ולא
הבנתי את הקומיקס, למרות החיצים שאמורים לעזור. על הדף האחרון, הייתי מוכנה לוותרם
בפעם הבאה, תנסו להדפיס את החומר - יש בוודאי ביניכם מישהו שיודע הקלדה עיוורת.
העורכת בדימוס של 'דברי'

ביום שישי 30.6.00, תתקיים בברכת כפר הנשיא מוקדמות לאלופות הארץ בשחיה.
לכן, הבריכה תהיה סגורה לקהל השוחים בין השעות 09:00 עד 16:30.
הנכם מוזמנים לבוא לעודד את שחייני הגליל.

אתכם הסליחה ומקווים לשיתוף פעולה.

לאה ובלהה

הורים יקרים,

עקב דחיית פתיחת חדר האוכל השבוע, לדאבוננו הרב אצטרך לדחות את תערוכת עבודות המלאכה לסוף יולי, כשאחזור מהחתונה של עדי סימונס באנגליה. אני מתנצלת בפני הילדים שציפו לקבל את עבודות המלאכה השבוע. אתכם הסליחה - ג'יין

לאורך רוב ימי ההיסטוריה, הגברים עמדו במרכז. מתוך החשיבה שלהם עובדו, נחקרו ונכתבו הדברים בכל התחומים. העולם היה עולם של גברים. לנשים, כמעט ולא היה מקום לביטוי ולעשייה. אין זה כי נשים לא ציירו, הלחינו מוסיקה, כתבו סיפורים וכדומה. אלא שהן לא הגיעו לקדמת הבמה (מי בינינו מכיר את האחות של מוצרט והאחות של מנדלסון שהלחינו? והאם מישהו שמע את שמה של קלרה וויק - אשתו של שומן - פסנתרנית בחסד ומלחינה?). ואם רצו לזכות בהתייחסות שלא לדבר על הערכה, הן עשו זאת בתחפושת או בשם של גבר (ג'ורג' אליוט הוא שמה הספרותי של מרי אן איוואנס). ובכל זאת לאורך ההיסטוריה, אנחנו מצליחים למצוא כמה סיפורים על נשים שלקחו את הדברים בידיים ומתוך המגבלות ובכלים שהיו בידיהן, דאגו ופעלו לשיפור גורלן (ראה בנות צלופח, תמר ויהודה, יהודית, אסתר המלכה, ז'אן דארק ועוד).

מי הוליד את מי? ביספורי התנ"ך רשימת הגברים היא ארוכה ארוכה. לנשים, כמעט, אין זכר - מי סחבה את הילד/ה תשעה חודשים? מי האכילה, הלבשה, הרגיעה, מי נשאה בעול ולא פעם, לא שרדה את הלידה ומתה? מי? ואלה תולדות פרץ: פרץ הוליד את חצרן וחצרן הוליד את רם. רם הוליד את עמינדב ועמינדב את נחשון, נחשון את שלמון. שלמון הוליד את בועז. בועז הוליד את עובד ועובד את ישי. ישי הוליד את דוד, שברבות הימים הפך למלך ישראל (מגילת רות ד' - י"ח-כ"ב). משפחה חשובה זו משבט יהודה תחילתה - לידת פרץ - הוא פרי יוזמה ופעולה נחושה של תמר אשת ער, אשר לא הסכימה לקבל עליה את החוקים החברתיים, שנבעו מחשיבה גברית. בסבלנות ובחוכמה רבה החזירה תמר לעצמה את כבודה (בראשית ל"ח).

וסיומה בדוד - צאצאם של בועז ורות. השידוך בין בועז לרות הינו יוזמה וביצוע של שתי נשים: נעמי אלמנה, זקנה, מרירה וענייה ורות אלמנה נכריה, וחסרת-כל. שתיהן משתפות פעולה ומביאות לשיקום ביתן וביטחון הכלכלי.

במרכזה של המגילה עומד סיפור אהבה אנושי. נעמי החכמה, הבחינה בקשר הטוב שנוצר בין בועז לרות. היא תכננה, ליהקה וביימה את הלילה בגורן. רות שיתפה פעולה ופעלה לפי כל הוראותיה של חמותה והוסיפה גם קצת מסגולותיה שלה. לאור זאת, קיבל בועז מוטיבציה אישית גדולה לפעול ולהשיג את רות לו לאישה. התנ"ך לא מרבה להעמיד את הנשים במרכז הבמה, אלה לרוב מקבלות תפקיד משני, אם בכלל. במגילה רות מתהפכת ההיררכיה המסורתית, הגברים הם דמויות משניות והנשים הן הדמויות המרכזיות בסיפור. היחס השונה לאישה מתבטא כבר בשם הספר - מגילת רות. יחס כזה אנו פוגשים במגילת אסתר - בשתי המגילות נמצאות הנשים במצב קשה ובלתי אפשרי ומצליחות ביוזמתן ותושייתן להיחלץ ממנו ואף לתרום לעתיד העם. בדרך כלל המקרא מציג יריבות בין נשים (שרה והגר, רחל ולאה, חנה ופנינה), כאן מוצג שיתוף פעולה מלא בין שתי הנשים - נעמי ורות - והמקרא משתמש בפעלים "אהב" ו"דבק". ולסיום בסוף הסיפור מופיעות הברכות, אשר מיוחסות לנשים רחל, לאה ותמר. זו הפעם היחידה שהמקרא מעלה את האמהות להצגת מודל לבניית בית בישראל. הכללתה המכובדת של רות - אישה ונכריה, בבית ישראל מגלה תפישה שונה של בית זה והכרה בחשיבות הנשים שבנו אותו.

תודה מיוחדת לאורה קנופס (נמלי), לאיתמר ומיכל עדר על התגובות החמות המגיעות מעבר לים.

שבת שלום - מיכל ד'

Please do not contact me about Chiropractic appointments or רפלקסולוגיה when I am at work in the סנדלריה, you may leave a message on my phone at home and I will contact you as soon as possible.
תודה - הלן ליפשיץ

לכל הנשים בקיבוצי קו העימות ושאר הקיבוצים

אנו שמחים להודיעכם שחברת "איסתא" הסכימה לארגן טיול לפראג לנשים מקיבוצי קו העימות והקיבוצים האחרים במחיר מסובסד.
טיול זה מאפשר לנו נופש לאחר "האירועים" הביטחוניים שחווינו בצפון.
תאריך הטיול: 16.7 עד 20.7 - 5 ימים ו-4 לילות.
מחיר הטיול: \$560, ניתן לשלם ב-3 תשלומים ללא ריבית, או 12 תשלומים עם ריבית.
הטיול כולל:
טיסה לשני הכיוונים.
מלון 4 כוכבים + ארוחת בוקר.
ימי טיול באוטובוס.
מדריך ישראלי צמוד.
דמי כניסה לאתרים.
טיפים לנותני שירות.
נא לדאוג לדרכון בתוקף ולביטוח רפואי ומטען.
פרטים והרשמה אצל ארמל ליימן במועצה: 6816661 - רצוי להזדדח.

כפי שכבר פירסמנו, אנחנו סוף-סוף הגשמנו חלום ישן והוא:

נמצא בינינו מספר יחסית גדול של אומנים ויוצרים, שמטרתם מצד אחד, לקבל הכרה, ומצד שני גם למכור את יצירותיהם.
ובכן, בשבת הקרובה - 1.7.00 - פתיחה חגיגית ורשמית.
המקום: חנות הנעליים לשעבר, בכניסה למחסן הבהדים.
כמובן כולם מוזמנים, וגם תיידעו את אורחיכם, חבריכם ומשפחותיכם והביאו אותם אלינו.
(לחברים הנחה של 20%).
למען הנוסטלגיה, קראנו לגלריה בשם VILLAGE עם הלוגו הידוע.
להתראות - כל הצוות.

הספד שנכתב ע"י אמנון:

Eulogy for Mossy

As I stand here, by the open grave of the person who we referred to as Moshe Grodsky, I think of my father, a very special person who belonged to a very special generation. Only once in a lifetime can one leave a comparatively prosperous country like England and voluntarily go against all the accepted norms in order to start a new life in such a harsh and uncertain land as Israel was in 1946.

As I look back on my father's life with envy, I know he belonged to that amazing time when the pursuit of money was not the main objective in life, but rather the pursuit of ideals, of changing the course of history, of building a new country. As we stand here today, we are not only burying my father, but also a living representative of all those ideals.

When my father left England to build a new country and a new kibbutz, he wanted to show personally that he symbolized the "new Jew" - a person who was not afraid of working with his hands, a person who was not afraid of getting dirty, who strained for the complete opposite of the stereotypical Diaspora Jew. No lawyer, doctor or even a hairdresser would he be, nor his friends. No! They would be FARMERS! They would be the innovators of new beginnings and usher in a different age!

And now, fifty years on, people who knew my father tell me time and again that no matter how much he tried, he sounded like someone who had just stepped off the boat, spinning tales with the spirit of a new immigrant.

I shall never forget his conversations over breakfast in Yiddish, a language that was declared enemy number one by the Zionist movement, with Chaimke and Asher the shoemaker.

My father was a natural comedian. He approached life in general with laughter and good humour. He never had the chance to further his education beyond primary school. He had to leave when his father passed away and he had to work in order to help his mother in the bakery. However, through his own perseverance and natural instincts, he became a self-taught academic with both an in-depth and broad range of knowledge. I was a great fan of my father. Whether I engaged in political arguments with him or simply listened to him expound on one topic or another, I learned so much. My father was my teacher, a truly wonderful one. I respected Moshe Grodsky.

At this point, I want to take some time to say how grateful my family and I are to the medical staff, past and present, of kibbutz Kfar Hanassi. You, who took such good care of my father throughout his life and especially during the most critical of times, I want to thank. I want to thank too, his friends from "The Chug" for their wonderful support and friendship.

I would also like to thank my brothers for lending their support to my dear parents after I left the country. Ilan, you who have always lived on the Meshek have been my link and my source of strength for anything that had to do with our family.

Last, but not least, to my mother or "Mrs. H." as my father used to call her. He would say "Mrs. H., if one of us has to go first, it had better be me, because I don't want to be around in this world without you." Without this wonderful mother and wife Michal, my father wouldn't have been complete.

My children Jodi (Yoel Doron) and Kalya, and my wife Miriam could not be here with me on this sad occasion, but they too share all the things which I have said.

Moshe Grodsky - you used to call me Kadishel - you have been my inspiration. We will miss you.

Amnon

הספד שהוקרא ע"י אריק:

קיבלתי בקשה מאילן לפני שחיברתי את ההספד הזה. אילן אמר: "אבא שלי אהב לצחוק, אני מציע לך לכתוב בדגש קל, זה מה שהוא היה רוצה."
מוסי נולד באיסט אנד הלונדוני בתשיעי בספטמבר 1921. על כמעט 79 שנות חייו בוודאי היה אומר: "Not bad for a lower order batsman" אליס מספרת שהיתה באותה כיתה עם מוסי בבית ספר יהודי. מחברותיו היו מלאות כתמי דיו. היא לא פרשה. לתנועה הגיע כי חיפש משהו יהודי שהיה חסר בווסט לונדון לשם עברה המשפחה.
לגיליון האחרון של 'קול ותיקי הבונים' שהופיע לפני פסח האחרון, הוא שלח טייפ המסביר את הקשר שלו עם תנועת הבונים. זה מעין סיכום אוטוביוגרפי של חייו - אולי הוא חש שהזמן שנטר לו, הולך ומתקצר. אצטט חלק ממה שהדפיסו אם כי הכל שווה קריאה.
"ברצוני לספר לכם מה היוותה 'הבונים' עבורי כל השנים האלו. לגבי זה היה הכלם אולי זה היה ה'ביחד' (דבר שמתחיל להיות חסר לי בקיבוץ כיום). היו לי כמעט 50 שנים של 'ביחד' בכפר הנשיא. על אף כל השינויים, התסכול והוויכוחים שהיו, בין הוותיקים תמיד היתה תחושה של חיבור חברתי שאינו מצוי במקומות אחרים" מוסי היה בראש ובראשונה קיבוצניק, איש בעל דעות שמאלניות, אבל לא 'סטליניסטי' חלילה. בעיני, ויכול להיות שאני טועה, מוסי היה הנשמה של קיבוץ זה: הוא העיד על עצמו שהידיש שלו היתה טובה יותר מן העברית, הרקע שלו היה מסורתי, הוא האמין בקיבוץ וסלד מן השינויים שמחסלים את הדבק החברתי, הוא אהב להשתתף ב'זיגים'. בפעם האחרונה שהופיע בגדול על הבמה, היה בחג ה-45 של הקיבוץ. הנרי בן יהודה ומוסי גנבו את ההצגה. מוסי ניסה לגנוב את ההצגה מהנרי והמשחק הסתיים בתיקו. הוא היה רומנטיקן - כל ההצגות על קבוצות חיילים בריטיים שנלחמים עם ה'נייטיבס' - מעידות על זה.

בלילות שבת, מוסי, שלום נמלי ז"ל, ג'וני טנא ז"ל ואיזי פוזנר יב"א, הצחיקו אותנו בהצגה מאולתרת על קרבות נגד 'פאזי-וואזיס', פאתנים (Pathens) אכזריים, צהובי עור מלוקסני עינייםם אהבנו את זה וצחקנו. חלק של החוסן החברתי בימים ההם. הוא נאבק עם בעיות הבריאות שהופיעו ואם בכה על מר גורלו, רק מיכל שהיתה הרבה יותר מ'עזר כנגד', תוכל להעיד. כלפי חוץ הוא שמר על מה שנקרא באנגלית "stiff upper-lip" ספד הנשים הפך לדייג, לעובד המטע, לחלק מעובדי המפעל.

אחד מפועלי המפעל זכר איך מוסי מכר פירות בראש-פינה: "איזה ליצן, מלח הארץ" עוד לפני חצי שנה בא עם מיכל לעשות תורנות במועדון גיל הזהב. הוא לא היה מלאך. באספות דיבר כ"איש פשוט" - הוא היה רחוק מלהיות פשוט. על הקשר המשפחתי פעם העיד בחיור: "גרודסקי ומנע'גורסקי - זה נשמע כמו קללה". הוא אהב ספורט: התמודדנו הוא ואני על אליפות הפינג-פונג של קרבוץ כשעוד יכולנו להתכופף כדי להרים את הכדור. כשבני אמנון ואילן שיחקו ראגבי, הוא אמר: "אינני בטוח מה שהם עושים עם ה'סקרום' הזה, הם מתנהגים כמו הומואים".

מוסי הפתיע אותנו ביכולתו להתגבר על הבעיות והמחלות שפקדו אותו. כל חייו היו תעלומה: 'הבוניס' עזרה לו להכיר ולאהוב תאטרון, מוסיקה קלאסית ורעיונות. אני רוצה להאמין שבסוף כשנמאס לו להלחם עם מחלות ורצה למות, אמר, והוא היה מסוגל להגיד את זה:

"If the almighty wants me up there it's a sign that things are as bad for him as they are for Ehud Barak. He should know I bat at number ten".

מוסי, נתגעגע אליך. יהא זכרך ברוך.

אריק

הספד מפי יורם בן-חיים:

מוסי,

את מוסי למדתי להכיר "כאדם" בפגישות "החוג" שמפעם לפעם הזמנו אליהן. שם, בין חבריו הטובים, משפחת טנא, נמלי ובן-חיים התגלה מוסי כאדם הקורא בספרות ובעל יכולת עצומה לספר סיפורים מחייו כנער באנגליה, כחלוץ בהכשרה וכחבר קיבוץ בצורה המצחיקה ביותר (היינו צוחקים עד דמעות).

בעיני, מוסי מסמל את כל היפה שברעיון הקיבוצי ובחלוציות - איש צנוע וישר דרך שבתמימות לב האמין ברעיון הקיבוצי עד יומו האחרון.

גם בימיו האחרונים, כאיש חולה ולמוד כאב, עדיין היתה לו היכולת לצחוק ולספר בדיחה טובה. וכשר הדיבור שלו לא נפגם כלל.

למוסי כמובן היה את מיכל שהייתה שם בשבילו שקטה, חזקה, תומכת ואוהבת (אשת חייל אמיתית).

מיכל - אני אשא את זכרו של מוסי תמיד והזיכרון ייתן לי כוח והרבה תקווה.

יהא זכרך ברוך.

יורם

הספד מפי אדי נמנוב:

לחברי מוסי!

לכל החזרות, לכל הדיגים, היית מגיע, אפילו כשמצב בריאותך היה מקשה עליך. והנה היום, אתה שוב נמצא במרכז הבמה, והקהל כאן מסביב. אך זה לא אותו דבר. לא תוכל

להשמיע לנו את בדיחותיך, לא תוכל להציג את אחת מהדמויות הרבות מהרפרטואר שלך, לא תוכל להצחיק אותנו, כי כולנו עצובים, כולנו בוכים, ומהיום כולנו נצטרך להסתפק בזיכרונות הרבים שהשארתי בלבבותי.

מוסי, נגמרו משחקי הברידג' וגם העקיצות ההדדיות עם דייב ז"ל, הסתיימו משחקי הכדורסל והכדורגל בהם היינו צופים ביחד. והנה, רק אתמול בערב, באלפיות אירופה, חשבתי עליך, שאני לא יודע איך אתה היית עומד באכזבה, שאנגליה לא הצליחה אפילו לעלות שלב.

בשבילי, היית הקיבוצניק הקלאסי. בכל מקום עבודה ששיבצו אותך, התייצבת, ותרמת את חלקך: בבריכות, בחלסה, כאיש מכירות של פרי טרי כפר הנשיא, בהרכבת ברזים במפעל. ומי מאיתנו יכול לשכוח איך היינו מתיישבים על ארז תנובה במקלחת הציבורית, ואתה היית הספר המספר, גם את שערותינו וגם את בדיחותיך.

מוסי, היית הצנוע בבני האדם. לא דרשת לימודים או הסבה מקצועית. היית אידיאליסט. הקיבוץ והסוציאליזם היו חרוטים עמוק בליבך. והיום, כמעט באופן סימבולי, כשהרבה מזה הולך ונעלם, וגם מצב בריאותך מכניע אותך, אתה כאילו אומר לנו: הגיע הזמן בשבילי לרדת מהבמה.

אבל מוסי, אתה תמיד תישאר איתנו.

ידידך - אדי

הספד מפי הרשי:

בימים האחרונים שאלו אותי מספר חברים צעירים, עם טון של דאגה בקולם "איך הוותיקים מרגישים לאחר מותו של מוסי? איך הם מתמודדים עם האירוע העצוב הזה?" זה לא מקרי שהם שואלים את השאלה, כי הם יודעים באיזו מידה החברים הוותיקים העריכו ואהבו את חברם היקר - מוסי.

הם בטוח גם מנחשים שאנחנו לא יכולים להיות רק עצובים כשנפרדים מחבר שנתן לנו כל כך הרבה הזדמנויות לצחוק יחד איתו.

היתה תקופה ארוכה שמוסי ואני הופענו הרבה על הבמה בכפר-הנשיא, כשהמטרה שלנו היתה להצחיק את החברה, ונדמה לי שהצלחנו. אמנם הוא ואני הצגנו סגנון שונה של שחקן מבדח, אני תמיד דאגתי להכין טוב את ההופעה, ללמוד את הטקסט ולהבטיח שגם יתר השחקנים יעשו אותו הדבר. מוסי עשה להיפך - הוא היה שחקן ספונטני, מה שבא - בא, וזה תמיד הצחיק את הקהל. אך מוסי לא היה זקוק לבמה כדי להצחיק אנשים, בכל מצב בעבודה, בחדר האוכל או בביתו, היתה לו היכולת להוציא משפט או שניים שגרמו לנוכחים להתפוצץ מצחוק. וכך מוסי המשיך עד סוף ימיו. בשבועות האחרונים ביקרתי אצלו כמה פעמים, ולמרות שהיה בשיא הקרב עם המחלה הקשה, זרק לי משפטים מצחיקים - שבמקרה היו גם קשורים לעבר שלנו. לא היה לי קשר עם מוסי באנגליה, ההכרות שלנו התחילה כאשר הגעתי למנסורה ב-1949, ואז מהר למדתי שהרקע שלי היה שונה לגמרי מהרקע שלו. אני גדלתי בצפון אנגליה והוא בלונדון. לא הייתי ב-EDER FARM והדבר הקשה ביותר, לא ידעתי אידיש, לא הייתי בקפריסין ואפילו לא ביליתי את החודשים הראשונים במנסורה, ולכן הסיפור על מוסי והטנק, היה בשבילי רק סיפור.

ולמרות כל זה, במשך השנים התפתח קשר נהדר בינינו. נוסף לפעילות על הבמה, היה לנו קשר על מגרשי הספורט, בהתחלה שיחקנו קריקט, עם עוד כמה משוגעים, בין הסלעים של הקיבוץ, בלי ציוד, בלי בגדים מתאימים ובחום נוראי. יותר מאוחר שיחקנו כדורגל - אבל רק קצת, ומאז, בתקופה של עשרות שנים, ישבנו כל אחד בכורסא בסלון, צפינו בטלוויזיה ונתנו עצות לספורטאים מענפי ספורט שונים - במיוחד למה שהתרחש באנגליה. אבל היה עוד משחק שהיה אהוב על מוסי מאז שנות נעוריו, וזה משחק הברידג'. אני

התחלתי ללמוד משחק זה רק לפני כמה חודשים ויום אחד ישבתי אצל מוסי על המרפסת בביתו והוא התרגש לשמוע שסוף סוף אני לומד משחק חשוב זה. במקום הוא עשה לי מבחן כדי לברר באיזו מידה הצלחתי בלימודי. לפי מה שהבנתי מהערותיו - קיבלתי מספיק בקושי. מוסי תמיד אהב לדבר על העבר. יש אנשים שחושבים שלעסוק בנוסטלגיה - זה בזבז זמן. מוסי לא חשב ככה, וגם אני לא. יכולתי להקשיב למוסי מספר על הימים ההם עם הבדיחות שלו לעולם ועד, והעבודה שלפעמים הוא היה חוזר על עצמו כמה פעמים, לא הפריעה לי בכלל, נדמה לי שהוא הצליח לחזור על הסיפורים בלי להוריד את איכות ההומור. אבל, לא תמיד צחקנו. בנושאים כבדים יותר, כמו פוליטיקה ובעיות הקיבוץ - לא כל כך הסכמנו, אך מוסי לא נתן לדברים כאלה להפריע ליחסי הידידות ביננו. באותו היום בו דיברנו על ברידג' - מוסי סיים את השיחה כך: "אתה יודע מה אני חושב על השינוי בקיבוץ ועל חילוקי הדעות בינינו המייסדים, אבל תמיד ידענו, גם היום, לחיות יחד, לסמוך אחד על השני ולהשאר חברה טובה."

מוסי היקר, תהיה חסר לי מאוד - וגם לכל חברי כפר הנשיא.

גרשי

הספד מפי הדסה:

לפני שאגיד כמה מילים באופן אישי של דני נמלי ושלי - אגיד לכם משפחת המאירי שלא היה בן משק אחד שלא הסתכל על מוסי ביראת כבוד, אהבה וחיוך תמידי!

אקצר מאוד בדברי לפני מוסי.

- א. הוא לא שמע טוב אף פעם ועכשיו לא שומע בכלל.
- ב. מוסי היה אומר לי תמיד "פרינסס מה שאומרים זה לא מה שחשוב - העיקר איך מרגישים".
- ג. מוסי ומיכל שבהיותי כבת 3 - כבר חיתנו אותי עם שחור מס' 1 בקיבוץ הלא הוא אמנון, ובמשך כל שנות רווקותינו לא הפסיקו לפנטז על הרגע, ידעו והעבירו מסר ברור שלא משנה כמה מפסידים, ומאבדים לאורך השנים - העיקר זה החיוך שבסוף.

כשאמנון התחתן עם מרים - הוא אמר לי ביום החתונה - "פרינסס זה עדיין לא מאוחר" ואני אמרתי "מוסי, משני שחורים לא יצא שום דבר טוב - הכי כדאי לערבב ולהתערבב. מוסי דאג לטפח אותי מגיל צעיר כאילו הייתי בתו שלא נולדה - מוסי הרביץ בי ובאמנון אהבה וחיוך תרתי משמע, ונהננו מכל רגע. חסד ילדות שמור לי אליך מוסי ולבנים שלך שלא נתנו לי להשתעמם רגע בחיים. ביום שישי אחר הצהריים הלכתי לברך את מוסי לשבת שלום בבית יונתן - אמרתי לו: "מוסי, כמה יפה מצידך שבאת אלינו שוב ונתת לי זכות לנשק אותך עוד פעם". ומוסי אמר את המילים האחרונות שלו בשבילי: "פרינסס, עוד מעט אני הולך ותבטיחי לי שתמשיכי להצחיק אותי ולחייך אלי גם כשלא אהיה".

מוסי - אני מבטיחה לנסות ואזכיר לכולם שזאת צוואתך לאוהבים אותך!!

הדסה

הספד מפי דני נמלי:

בכל ביקור שלי בקיבוץ, התנהל נוהל קבוע - הדלת נסגרת ומוסי נכנס כמו רוח סערה, נתן לי חיבוק ותמיד אומר: "GOOD TO SEE YOU" חלק נכבד מהביקורים שלי בקיבוץ היה הלב הגדול שלו, חוש ההומור שאין שני לו, פילוסופיה חיים פשוטה אבל מאוד הגיונית והמון אומץ בשנותיו האחרונות. קשה לי לחשוב שלא תהיה בביקור הבא ושלא תזמין אותי לעוד כסית וויסקי, שלא נשמע שוב את הקול הזה שלך מעבר לקיר בארוחת ערב שבת אצל אמא. קשה יהיה בלי הבדיחות שלך על מיכל, אמא, משה בן-חיים וכו', וצפיה בכדורגל שוב לא

תהיה אותו דבר.
מוסי, בשבילי היית אבא שני, אבל יותר מזה ידיד וחבר טוב, אדם כמוך לא בא לעולם הזה
לעיתים קרובות ומה שהשארית מאחור, לא ישכח לעולם.
הלילה, ארים כסית אחת נוספת בשבילך מוסי הכוכב שלנו.

דני נמלי.

"Digi Divrei" - The voice of the village (digital version)

Yes, we still have a voice and would like you to hear it and to hear from you too! Please write / respond / complain and otherwise abuse us (just kidding)

Keep in touch. Remember you are part of this community!

David Ellman: dellman@kfar-hanassi.org.il

הצטרף לקהילת כפר הנשיא באינטרנט. כאן, המרחק אינו קובע אלא הלב !!

www.kfar-hanassi.org.il/telcomm/ בואו לבקר ב.....

"Doctor, I think I need glasses. - You certainly do, this is a bank."